

Т.В. Мединська, канд. екон. наук, доц. (ЛТЕУ, Львів)

М.Ю. Лесько (ЛТЕУ, Львів)

ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ РЕГУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Податкова політика є частиною загальної економічної політики будь якої держави. На кожний стан, подію чи фактор впливу, влада використовує доступний механізм реалізації політичного напрямку, що зумовлює із часом розширення типологізації податкової політики як інструменту регулювання національної економіки.

Застосування того чи іншого типу податкової політики залежить від цілей влади, стану та потенціалу економіки. Для уряду важливо не лише правильно обрати напрям податкової політики залежно від умов, в яких функціонує економіка, але й правильно спрогнозувати наслідки змін в оподаткуванні [1, с. 10].

Загалом, оподаткування є інструментом не лише акумуляції бюджетних надходжень, але й регулювання економіки, тому має використовуватися на підставі виважених управлінських рішень. Податкова політика при цьому повинна мати чітку стратегію розвитку, систему цілей, що підкорені соціально-економічним пріоритетам розвитку держави, відповідно її поділяють на стимулюючу і стримуючу (рис. 1).

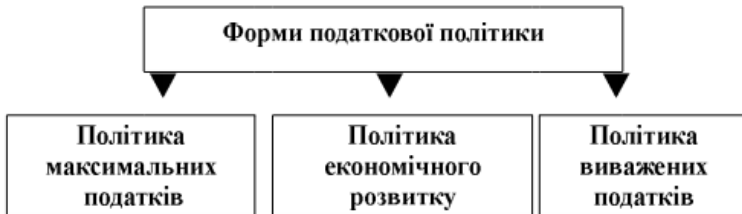

Рисунок 1 – Типи податкової політики [2, с. 201]

І. Сосновський, окрім вище зазначених типів податкової політики, виділяє такі:

- за функціями: політика податкових доходів та політика податкового регулювання;
- за економічними рівнями: державна, регіональна та суб'єктів господарювання і фізичних осіб;
- за часовим об'ємом: податкова тактика та податкова стратегія [3, с. 40].

Залежно від форм податкової політики, її поділяють таким чином (рис. 2):

Рисунок 2 – Форми податкової політики [2, с. 200]

Політика максимальних податків, за якої уряд піднімає податкові ставки, вводить нові податки з метою максимізувати бюджетні надходження. Так, політика максимальних податків, з одного боку, здатна забезпечити збалансованість державного бюджету, що дасть змогу збільшити фінансування соціально-економічної сфери та водночас, така політика призведе до економічного спаду та збільшення тіньового сектору економіки.

Політика економічного розвитку, за якої уряд вдається до зниження податкових ставок та запровадження різних видів пільг в оподаткуванні з метою стимулювання розвитку підприємницької діяльності. Відтак, еволюція теоретичних засад податкової політики свідчить про стимулювання інвестиційних процесів на різних етапах розвитку економічної думки, що частково пояснюється особливостями національних економік [4, с. 6]. Наслідком такої політики може стати незбалансованість державного бюджету, що призведе до недофінансування певних соціальних програм, скорочення соціальних виплат тощо.

Політика виважених податків, спрямована на збалансування інтересів держави та суб'єктів господарювання в процесі вирішення завдань максимізації фіскальних надходжень. Така політика є складною втілення в життя, вона потребує активізації фіска і виваженої податкової поведінки платників податків з поєднанням системного контролю з боку контролюючих органів.

Кожна з цих форм податкової політики, як правило, самостійно не застосовується. На практиці прийнято поєднувати їх певні елементи.

Отже, можна резюмувати те, що немає ідеального типу або форми податкової політики. Кожен з типів податкової політики, регулюючи одні економічні процеси, завдає шкоди іншим. Саме тому, конкурентоспроможність сучасної податкової політики формується на основі внутрішнього регуляторного потенціалу та її варіативності відповідно до економічних позицій країни.

Інформаційні джерела:

1. Скоринін А. П. Варіативність та типологізація податкової політики як інструмент регулювання національної економіки / А. П. Скоринін // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємство. – 2016. – № 1. – С. 9-13.

2. Власюк Н. І. Податкова система: навчальний посібник / Т. В. Мединська, Н. І. Власюк – [2-ге вид., перероб. та доповнене]. – Львів: «Магнолія-2006», 2010. – 276 с.

3. Сосновський І. С. Податкова політика держави: дефініція, складові, засоби реалізації / І. С. Сосновський // Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 5. – С. 38-42.

4. Мединська Т. В. Податкове стимулювання інвестиційної діяльності в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / Т. В. Мединська. – Львів, 2010. – 22 с.